

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН

ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА СВИХ КАТЕГОРИЈА МИГРАНТА

НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ БОЉЕВАЦ

2022– 2027

Бољевац, август 2022. године

САДРЖАЈ:

Увод	3
Уводна реч председника општине Бољевац	3
Шта је Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, интерно расељених лица, повратника из реадмисије и миграната	
Поглавље 1: Општи подаци о општини Бољевац.....	10
Поглавље 2: Статистички подаци о кључним категоријама миграната у општини Бољевац.....	19
Поглавље 3: Анализа ситуације, закључци и препоруке.....	20
Поглавље 4: Приоритетне циљне групе.....	30
Поглавље 5: Општи и специфични циљеви.....	31
Поглавље 6: Активности-задачи за реализацију ЛАП-а.....	33
Поглавље 7: Ресурси/буџет.....	43
Поглавље 8: Аранжмани за примену.....	43
Поглавље 9: Праћење и оцена успешности.....	44

Увод

Уводна реч председника општине Бољевац

Поштовани суграђани,

У општини Бољевац постоји потреба да за све категорије миграната, који своје уточиште пронађу на територији ове општине, обезбедимо боље услове за што квалитетнији живот у локалној заједници, кроз реално сагледавање потреба најугроженијих, као и укључивање локалне заједнице у процес утврђивања и решавања њихових потреба. Основни циљ локалне интеграције је обезбеђивање могућности за економску и социјалну равноправност са свим осталим грађанима и за достојанствен живот у заједници. Такође треба радити и на остваривању контакта и формирању мрежа са онима који су нашу општину напустили због потребе за образовним усавршавањем, из економских или других разлога, а пре свега мислећи на унутрашње миграције и дијаспору.

С обзиром да примена и реализација овог плана захтевају различите ресурсе, локална самоуправа учествује у његовом финансирању и на тај начин изражава своју решеност да унапреди квалитет живота за ове категорије избеглица и миграната у општини Бољевац. Изузетно је важно да ће план спроводити локални кадрови, ослањајући се на своја стручна знања и друге професионалне компетенције у сарадњи са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије.

Сматрамо да је овај документ логичан наставак општег, стратешког приступа локалне самоуправе развоју општине и посебно истичем да и овај документ јасно наглашава да је један од приоритета свих нас који управљамо овом општином да обезбедимо боље услове живота за све грађане који су нашли уточиште у Бољевцу.

Захваљујем се Комесаријату за избеглице и миграције Републике Србије и свим донаторима на значајним средствима опредељеним општини Бољевац, као и стручним службама на оствареним резултатима у овој области и изради овог планског документа. Уверен сам, да ће план користити свим актерима укљученим у његову реализацију да појачају своје активности и постигну још веће успехе.

Бољевац, август 2022. године

Председник

др Небојша Марјановић

СКРАЋЕНИЦЕ

ЕУ - Европска Унија

ГУ - Градска управа

ИОМ - International Organization for Migration (Међународна организација за миграције)

ИПА - Instrument for Pree-accession Assistance (Инструмент претприступне помоћи)

ИРЛ - Интерно расељена лица

КИРС - Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије

ЛАП - Локални акциони план

МЗ - Месна заједница

МИНРЗС - Министарство рада, запошљавања и социјалне политике

НЗС - Национална служба за запошљавање

ОСИ - Особе са инвалидитетом

СМАРТ - S: Specific (одређен), M: Measurable (мерљив) A: Attainable (формулисан тако да може да се постигне, тј. испуни) R; Relevant (релевантан), T: Time-bound (уоквирен у временски рок)

SWOT - Strengths, Weaknesses, Opportunities, Treats (Анализа снаге, слабости, могућности, препреке)

УН - Уједињене нације

УНХЦР - United Nations High Commissioner for Refugees (Високи комесаријат Уједињених нација за избеглице)

ЦЗСР - Центар за социјални рад

Шта је Локални акциони план за унапређење положаја свих категорија миграната општине Бољевац?

Локални акциони план за унапређење положаја свих категорија миграната јесте плански документ који садржи одређен број стратешких циљева, одређује смер, приоритет, акције и одговорности за имплементацију.

Подразумева процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот ових мигрантских група намеравамо да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у заједници у планирању и примени плана. Локални акциони план

посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице, који подразумевају планирање, реализацију, праћење, контролу и процену успешности активности. Локална самоуправа има кључну улогу у иницирању и реализацији развојног и планског приступа.

Користи од Локалног акционог плана јесу што олакшава договор, дели одговорност, омогућава континуитет, олакшава приступ ресурсима тј. приступ фондовима изван заједнице, гради нове тимове тако што доводи у тим нове људе са новим знањем и вештинама, доноси већу видљивост потребама циљне групе и ствара већу одговорност локалној власти приликом тражења нових решења.

У оквиру овог документа под појмом:

- **избеглице**, а у складу са Конвенцијом УН о статусу избеглице (1951), подразумевају се она лица, која су из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила своју државу и не могу, или због поменутог страха, не желе да се у њу врате. Појам избеглице је Протоколом о статусу избеглице УН (1967) је проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу. На лица која су због наведених разлога напустила територије бивших република СФРЈ примењује се Закон о избеглицама¹ и Закон о изменама и допунама закона о избеглицама².

- **интерно расељена лица (ирл)**, подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању у оквиру међународно признатих граница своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе (земљотрес, поплава и сл.) Зато што се налазе у оквиру граница своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их, за разлику од избеглица, не штити Конвенција УН, штите их национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права.

- **повратници по основу Споразума између Републике Србије и Европске заједнице о реадмисији** лица која незаконито бораве (у даљем тексту: Споразум о реадмисији)³, су сви они држављани Републике Србије који не испуњавају или више не испуњавају важеће услове за улазак, боравак или настањење на територији државе чланице ЕУ, уколико је доказано или ако је могуће на основу поднетих *prima facie*⁴ доказа веродостојно претпоставити да је то лице држављанин Србије. То су лица која су се добровољно или присилно вратила у Републику Србију из држава ЕУ у којима су неосновано боравила.

▫ **тражиоци азила** су страни држављани који су, у складу са важећим законима, затражили неки од облика међународне заштите на територији Републике Србије а о чијем захтеву није донета коначна одлука. Азил је право на боравак и заштиту, које има странац, коме је на основу одлуке

¹ Закон о избеглицама ("Сл. гласник РС", бр. 18/92и 45/02, „Сл. лист СРЈ“, бр.42/02)

² Закон о изменама и допунама закона о избеглицама ("Сл. гласник РС", бр.30/10 и 107/12)

³ Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Европске заједнице о реадмисији лица која незаконито бораве („Службени гласник РС – Међународни уговори“, бр. 103/2007). Споразум је потписан у Бриселу 18.09.2007.год., а stupио је на снагу 01.01.2008.год.

⁴ лат.прав.“ на први поглед

надлежног органа, који је одлучивао о његовом захтеву за азил у Републици Србији, одобрено уточиште или други облик заштите предвиђен Законом о азилу⁵.

-мигранти у потреби без утврђеног статуса су лица пореклом са подручја Блиског и Средњег истока и Африке, која немају регулисан статус на територији Републике Србије, а која су у Републику Србију ушла из неке од суседних земаља.

У складу са повећаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18.јуна 2015.године основала Радну групу за решавање проблема миграционих токова, коју чине министарства, укључујући и комесара Комесаријата за избеглице и миграције. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији, са посебним освртом на проблеме у овој области, даје анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција, које се баве питањем мешовитих миграционих токова.

Мигранти у потреби чији статус није решен током избегличке кризе нису били присутни на територији општине Бољевац, што не искључује могућност да се у будућности нађу на територији наше општине.

Општина Бољевац, тренутно, нема услова и могућности за прихват миграната у потреби без утврђеног статуса.

-Унутрашњи мигранти стварају такозване унутрашње миграције, односно трансфер становништва из сеоских у градска насеља услед процеса урбанизације и индустријализације, које су довеле до пражњења руралних простора.

-Дијаспора и емиграција-потенцијални висококвалификовани повратници

Исељавање становништва од 60-их година прошлог века, утицало је на смањење броја сталних становника како директно, тако и индиректно. Како цела земља, тако и општина Бољевац директно је губила становништво исељавањем, а индиректно и њихову децу, која су одлазила са њима, или се рађала у иностранству.

Из наше општине, последњих година се у највећој мери исељава, високообразовано становништво, те емиграција има негативне последице на понуду радне снаге и свеукупни економски развој општине.

-Жртве трговине људима

Под трговином људима подразумевају се различите радње (вребовање, превозење, пребацивање, скривање и примање лица) које се чине претњом, употребом силе или уз помоћ других облика принуде, отмице, преваре, обмане, злоупотребе овлашћења или тешког положаја лица, као и давање и примање новца или друге користи да би се добио пристанак лица које има контролу над другим лицем.

-Законски и стратешки оквир документа одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним међународним и националним стратешким документима, као и

⁵ Закон о азилу ("Службеном гласнику РС", бр. 109/2007)

локалном стратегијом релевантном за решавање питања од значаја за наведене групе, као и актуелним законским оквиром који регулише положај предметних група у нашој земљи.

У циљу кординираног рада, овај документ узима у обзир постојаће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочите оне које су у домену социјалне, економске и стамбене политике.

Локални акциони план општине Бољевац за унапређење положаја свих категорија миграната доноси се на период од пет година, са детаљном разрадом активности за период од 2022. до 2027. године.

Процес израде Локалног акционог плана општине Бољевац за унапређење положаја свих категорија миграната заснива се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике

- Локални- спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности
- Партиципативан- укључио је различите битне актере друштвено органозоване подршке
- Утемељен на реалним потребама и расположивим ресурсима
- Прилагођен ситуацији и актерима у локалној заједници
- Користи поуздане индикаторе, савремене методе планирања и анализе свих важних елемената за доношење одлуке
- Подстиче солидарност и одговоран однос између актера у локалној заједници

Носилац процеса израде Локалног акционог плана и предлагач овог документа је локални Савет за миграције, формиран решењем Општинског већа општине Бољевац бр.06-154/2021-I-8 од 25.11.2021.године(у даљем тексту: Савет), а чине га представници локалне самоуправе и институција које се на локалном нивоу баве питањима миграција(Црвени крст, Центар за социјални рад општине Бољевац, Полицијска станица, Дом здравља, Национална служба за запошљавање).

За потребе процеса, прикупљања и анализу основних података о положају и реалним потребама угрожених лица коришћени су следећи извори:

- Резултати анкете о потребама за различитим видовима стамбеног збрињавања, економским оснаживањем породица избеглици или иинтерно расељених лица и повратника на основу споразума о реадмисији -са потенцијалним корисницима/цама
- Истраживање о броју људи у дијаспори
- Састанци са локалним актерима (Центар за социјални рад, Национална служба запошљавања, Црвени крст)
- Статистички подаци
- Извештаји и документи (подаци Комесеријата за ибеглице Републике Србије, Повереништва за избеглице, Црвеног крста, невладиних организација)

Захвалност учесницима/цама у процесу израде ЛАП-а

У циљу израде ЛАП-а у општини Бољевац формирана је општинска радна група коју чине - Повереник за избеглице - који је запослен у локалној самоуправи, представници/це локалне самоуправе као носиоци процеса и формалног доносиоца овог документа.

Улога радне групе била је да:

- Унапреди сопствене капацитете за израду ЛАП-а кроз одговарајуће обуке у организацији КИРСА и ГИЗА
- Обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке угрожених лица
- Размењује информације и учествује на радним састанцима од значаја за израду ЛАП-а
- Примењује усвојене методе за израду ЛАП-а
- Дефинише приоритетне групе, општи циљ, специфичне циљеве који су у корелацији са општим циљем, активности, буџет и имплементацију докумената
- Сарађује са релевантним локалним и републичким актерима.

Одлуком Скупштине општине Бољевац, - формиран Савет за управљање миграцијама који чине:

1. др Небојша Марјановић, Председник општине Бољевац
2. Слађан Ђимиш, заменик Председника општине Бољевац
3. Ивана Рајковић, директор Центра за социјални рад општине

Бољевац

4. Звонимир Жикић, начелник полицијске станице у Бољевцу
5. Драган Праштало, представник Службе за запошљавање у Бољевцу
6. Дејан Костандиновић, помоћник председника општине Бољевац
7. Драгица Ковачевић, секретар општинске организације Црвеног крста у Бољевцу

Чланови/це радне групе су

Име и презиме	Функција у организацији односно институцији	Назив организације/институције
Дејан Костадиновић	Помоћник Председника општине, шповереник, -Координатор за израду ЛАП-а	Општина Бољевац
Јелена Цвеаноска	Шеф одсека за ЛЕР	Општина Бољевац
Никола Зец	Саветник за економски развој у кабинету председника Општине	Општина Бољевац
Драган Праштало	Преставник Службе за запошљавање	Национална служба запошљавања
Драгица Ковачевић	секретар	Црвени Крст Бољевац

Захваљујемо се свим члановима/ицама радне групе на учешћу у процесу израде ЛАП-а.

Посебну захвалност изражавамо Комесеријату за избеглице и миграције Републике Србије и Немачкој организацији за међународну сарадњу-GIZ.

Сажетак

Локални акциони план за унапређење положаја свих категорија миграната општине Бољевац доноси се на период од пет година.

Значај овог Локалног акциониг плана огледа се у чињеници да је радна група при изради истог, прецизно евидентирала проблеме и потребе ових категорија. На основу добијених резултата, радна група је одредила мере и активност за решавање и унапређење њиховог положаја.

Према подацима из евиденција укупан број бивших избеглих лица је преко 200, тренутно у статусу ни један, у својству ИРЛ тренутно 77лица прма подацима КИРС-а, повратника по споразуму о реадмисији- тренутно једна шесточлана породица. До израде овог Локалног акционог плана, на територији општине Бољевац нису регистровани тражиоци азила и мигранти у потреби без утврђеног статуса. Велики је број људи у дијаспори а унутрашње

миграције су најчешће код млађе популације који након завршетка школовања у већим градовима остају и тамо налазе запослење.

ЛАП општине Бољевац базиран је на разумевању актуелне ситуације и потребе за њеним развојем. Релевантан је, реалан и јасно дефинисан. У изради ЛАПа укључена су и лица и организације изван општине, темељи се на принципу стварног партнерства. Написан је у форми да буде разумљив за ширу јавност, да одражава локално стање и идеју о развоју, и омогућује примену мониторинга.

Локални акциони план општине Бољевац представља плански и стратешки документ на локалном нивоу, акциони документ локалне самоуправе за решавање проблема различитих категорија миграната

ПОГЛАВЉЕ 1 ОСНОВНЕ ЧИЊЕНИЦЕ О БОЉЕВЦУ

Општина Бољевац се простира у источној Србији у долини Црног Тимока, на површини од 827 km². Територија општине географски припада Источној Србији - Тимочкој крајини, док административно припада Зајечарском округу. Са севера и северозапада окружена је Кучајским планинама и Маљеником, са југа гребенима Самањца, Ртња, Тумбе и Слемена, са истока огранцима Тупижнице. Једино је према североистоку, долином Црног Тимока и ниским побрђем широко отворена. Окружена је општинама Бор, Сокобања, Ражањ, Параћин, Деспотовац, Зајечар и Књажевац. Скоро са свих страна општина је затворена планинским венцима. Рељеф у основи има планински карактер. Мањи део простора општине, према североистоку, долином Црног Тимока, заузимају ниска побрђа и површи, што је и узроковало бољу инфраструктурну повезаност територије општине са Зајечарском котлином и осталим деловима Тимочког басена. Долина Црног Тимока, правцем југозапад-североисток, пресеца општину на два дела, од којих је северни део виши и пространији, али ретко насељен (6 насеља), док је јужнији нижи, мањи по површини, али насељенији (13 насеља).

И поред доминирајућих планинских предела, подручје општине Бољевац је релативно добро повезано друмским саобраћајницама. Магистрални коридор Параћин-Зајечар пресеца општину правцем исток-запад и преко превоја Столице (601 m) повезује долину Тимока са Поморављем, односно са аутопутем Београд-Ниш. Преко превоја Лукавица и Рашинац, на огранцима Ртња, Бољевац је повезан са Сокобањском котлином, а преко венца Влашка Капа са Књажевачком регијом.

Клима је углавном континентална, са топлим летима и оштрим и дугим зимама.

Разноврсни састав земљишта допринео је правом богатству биљног света и животињских врста. Огромно шумско богатство представља највреднији природни потенцијал. Од укупне површине од 827 km², учешће пољопривредног земљишта је 46%, под шумама је 51%, при чему доминирају лишћари. Терен насеља је брежуљкаст, а надморска висина општине се креће од 260 до 1.565 метара. Геолошка структура земљишта представља резултанту непрекидних, бројних и разноврсних тектонских покрета (палеозоички кристални шкриљци, мезозоички кречњаци, андезити, лапорци и пешчари, пескови, глине), од којих су веома значајну улогу одиграле језерске воде. По Јовану Цвијићу, цела Црноречка површ представља језерски под висине 300-350m.

Целокупан простор општине Бољевац представља прави природни резерват са изузетним природним лепотама и реткостима. Природна атрактивност Ртња, Кучаја, Малиника, Радованске реке, Боговинске пећине, врела Црног Тимока у Кривом Виру, бројна друга јака врела, уз разноврсни биљни и животињски свет, представљају изузетне природне предуслове који су у великом раскораку са њиховом валоризацијом. Посебну специфичност овог краја представљају бројни водотокови који потичу из јаких врела. Такође, на кречњачким теренима Кучаја налази се већи број подземних водених токова. Најмаркантнију тачку у рељефу Бољевца представља свакако, поред Ртња, композитна долина Црног Тимока са алувијалним равнима дуж целог тока и очуваним старим терасама (Валакоње, Подгорац).

ДЕМОГРАФСКА СТРУКТУРА

Целокупна територија општине Бољевац састављена је од 20 насељених места која сачињавају околна сеоска подручја укључујући и главни центар општине – град Бољевац. Према попису из 2011. године, евидентно је да је дошло до значајног смањења броја становника: раскол је заиста велики ако посматрамо и упоредимо најпре резултате пописа из 1991. године када је било 18.167 становника на територији општине, затим резултате пописа из 2002. године када је било 15.771 становника, и најновији податак из 2011. године од 12.994 становника указује на драстичну чињеницу да постоји стална тежња ка миграцијама у веће градске центре, у иностранство (чак 1.684 лица воде се, према резултатима најновијег пописа, као лица која се налазе на привременом раду у иностранству), али

да су и ефекти такозване беле куге захватили подручје општине. Смањење броја становника огледа се и у смањењу броја домаћинстава: упоређујући резултате пописа из 2002. и 2011. године, број од 5.373 домаћинстава смањено се на 4.743. Сопственом пољопривредном производњом бави се 2.318 домаћинстава. Ово је свакако један од најзначајнијих показатеља који указује на чињеницу да су се лоша економска ситуација у земљи, а првенствено немогућност опстанка у условима привређивања које општина нуди, одразили на демографску слику општине.

**Укупан број становника у општини Бољевац
према насељеним местима уважавајући
резултате пописа из 2011. године**

Насељена места	Број становника	Број домаћинстава
Бачевица	344	110
Боговина	1.151	367
Бољевац	3.333	1255
Бољевац Село	277	98
Валакоње	1.095	343
Врбовац	121	64
Добро Поље	305	109
Добрујевац	158	74
Илино	105	45
Јабланица	315	131
Криви Вир	335	167
Луково	584	275
Мали Извор	455	152
Мирово	141	57
Оснић	1.125	355
Подгорац	1.913	563
Ртањ	120	59
Рујиште	335	121
Савинац	288	103
Сумраковац	494	295
УКУПНО:	12.994	4.743

Према попису из 2011. године на територији општине Бољевац становништво је према националној припадности било прилично хомогено. Најзаступљенији су били Срби (64,43%), затим Власи (25,83%), док се само 8,74% становника изјаснило другачије, и то: неизјашњених је било 4,75%, Рома - 2,21%, Румуна - 0,71%, Југословена - 0,08%, Македонаца и Муслимана по 0,14%, Хрвата - 0,07, Црногораца 0,02%, док је осталих категорија било у процентуалном износу од 0,41%.

**Становништво према националној и етничкој
припадности према попису из 2011. године**

Национална и етничка припадност	Број	Процент
Срби	8.372	64,43
Власи	3.356	25,83
Остало	1.266	8,74
Укупно:	12.994	100.00

**Приказ становника у општини Бољевац према
старосној и полној структури према попису из 2011. године**

ГОДИНЕ \ ПОЛ	ПОЛ		УКУПНО:
	М	Ж	
0 – 4	263	212	475
5 – 9	269	264	533
10 – 14	279	270	549
15 – 19	355	314	669
20 – 24	351	315	666
25 – 29	364	280	644
30 – 34	344	299	643
35 – 39	380	326	706
40 – 44	390	387	777
45 – 49	425	418	843
50 – 54	457	449	906
55 – 59	569	621	1.190
60 – 64	517	597	1.114
65 – 69	381	455	836
70 – 74	363	474	837
75 – 79	372	465	837
80 – 84	183	318	501
85 и више	90	178	268
УКУПНО	6.352	6.642	12.994

Руководећи се подацима пописа из 2011. године, уочава се да у старосној структури преовлађују лица старија од 40 година, што чини 62,4% од укупног броја становника. Томе доприноси веома ниска стопа наталитета, која је још увек присутна на овим просторима, као и стална тежња млађе популације ка одласку у веће градове и иностранство. Процентуално учешће млађе популације, до 19 година старости износи 17,13%, док је учешће радно способног становништва (од 15 до 65 година старости) 62,78%. Наведени подаци показују да на територији општине Бољевац живи углавном старачко становништво, али и да се број становника из године у годину смањује. Ако упоредимо податке о броју пунолетних становника из 2011.године (11.055

становника) са подацима из 2009. године (када је тај број износио 12.407) уочићемо да је дошло до смањења од 8,2% за свега 3 године. У прилог томе говори и чињеница да је мали број досељеника срећу потражило на територији општине Бољевац. Евидентна је и приближно иста заступљеност оба пола.

ОБРАЗОВНА СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА

Прве школске зграде на територији општине Бољевац саграђене су крајем XIX и почетком XX века, из ког периода датирају и две најстарије сачуване школе у селима Луково и Јабланица. На територији општине Бољевац постоје четири школе које имају дугу традицију у свом раду: три основне школе (у Бољевцу, Сумраковцу и Подгорцу) и једна средња школа у Бољевцу, као и предшколска установа која поред одељења у Бољевцу има издвојена одељења у селима.

1 - Основна школа „9. српска бригада“ у Бољевцу – је осмогодишња школа чија се матична зграда налази у Бољевцу, али има и 12 издвојених одељења за четворогодишње образовање у околним селима: Бачевица, Валакоње, Валакоње – Буково, Добро Поље, Илино, Јабланица, Мали Извор, Луково и Рујиште. Упоредо са опадањем броја становника, смањује се и број ђака у школама, тако да сваке године први разред упише све мање ученика. Разочаравајући је податак да је некада веома значајна и истакнута школа у Кривом Виру коју је средином XX века похађало и до 200 ђака, и која се може похвалити податком да је чувена књижевница Милица Јаковљевић држала у њој наставу, не бележи упис ђака првака ни ове године.

Матична школа у Бољевцу почела је са радом давне 1841. године. Школска зграда, изграђена 1870. године током ратова је рушена више пута. Први пут је обновљена након повлачења Аустријанаца, октобра 1918. године, а други пут након борби у августу 1944. године. Садашњи назив добила је 16. децембра 1976. године. Као самостална осмогодишња школа ради од 1954. године. Од њеног настанка па до данас у њој је радио велики број учитеља и наставника, а тренутно, у школској 2017/2018. години, њен радни кадар сачињава 50 предавача.

Настава се организује у 15 школских зграда укључујући и сеоске зграде у којима се држи настава. Матична школа у Бољевцу користи стару школску зграду, новоизграђени објекат (у коме се налазе кабинети информатике, учионица за децу лако ментално ометену у развоју и кухиња са трпезаријом) и спортску халу (која се користи за наставу физичког васпитања ученика основне и средње школе и активности школских спортских секција и спортских клубова града). У старој згради налази се 10, углавном специјализованих кабинета за поједине предмете, два кабинета за наставу техничког и информатичког образовања, медијатека и ђачка библиотека.

Број ђака је, из године у годину, углавном константан – не показује тенденцију значајнијих промена. Највећи број ученика похађа наставу у матичној школи у Бољевцу, што је и сам доказ да је све већа тенденција ка смањењу сеоског становништва.

БРОЈ УПИСАНИХ УЧЕНИКА НА ПОЧЕТКУ ШКОЛСКЕ 2018/2019, 2019/2020. И 2020/2021. ГОДИНЕ У ОШ „9. СРПСКА БРИГАДА“ БОЉЕВАЦ

Разред	2018/2019.	2019/2020.	2020/2021.

I	35	38	37
II	48	35	37
III	54	48	36
IV	55	54	48
V	54	56	51
VI	66	56	56
VII	52	67	53
VIII	65	49	66
Укупан број ученика	436	403	384

*Број ученика се односи на укупан број ђака уписаних у матичној школи у Бољевцу, као и у издвојеним одељењима у селима

2 - ОШ „Ђура Јакшић“ у Сумраковцу – сматра се да је прва школа у Општини отворена у селу Сумраковац још давне 1839. године. На почетку свог рада имала је карактер приватне, повремене школе да би временом прерасла у редовну – општинску школу. Иако никада није имала велики број ђака бележи се стални континуитет у њеном раду. Име је добила по чувеном Ђури Јакшићу, који је један кратак период свог радног века провео и у овој школи.

**БРОЈ УПИСАНИХ УЧЕНИКА НА ПОЧЕТКУ ШКОЛСКЕ
2018/2019, 2019/2020. И 2020/2021. ГОДИНЕ У
ОШ „ЂУРА ЈАКШИЋ“ У СУМРАКОВЦУ**

Разред	2018/2019 г.	2019/2020 г.	2020/2021 г.
I	14	8	11
II	14	14	8
III	15	14	14
IV	11	15	12
V	19	11	14
VI	15	19	10
VII	19	15	18
VIII	13	19	15
Укупан број ученика	120	116	102

*Број ученика се односи на укупан број ђака уписаних у матичној школи у Сумраковцу, као и у издвојеним одељењима у селима: Савинац, Оснић-село, Оснић-Тимок и Оснић-Буково

3 - ОШ „Ђорђе Симеоновић“ у Подгорцу - основана је 1840. године. Тада је имала 13 ученика, након чега је укинута и поново почела са радом после Другог светског рата, школске 1946/47. године, али се настава одвијала по приватним кућама и општинској згради. Нова зграда подигнута је и опремљена 1947. године и бројала је 200 ученика и обухватала IV разреда. Обухват разреда од I до VIII остварен је школске 1954/55. године. У знак сећања на некадашњег ученика ове школе, првоборца и народног хероја Ђорђа Симеоновића, школа добија 1968. године његово име.

Матична школа у Подгорцу организује наставу од I - VIII разреда, док се и у два издвојена одељења у селу Боговина и у насељу Боговина настава организује од I - IV разреда.

**БРОЈ УПИСАНИХ УЧЕНИКА НА ПОЧЕТКУ ШКОЛСКЕ
2018/2019, 2019/2020. И 2020/2021. ГОДИНЕ У
ОШ „ЂОРЂЕ СИМЕОНИВИЋ“ У ПОДГОРЦУ**

Разред	2018/2019.	2019/2020.	2020/2021.
I	21	17	26
II	21	20	20
III	26	21	20
IV	25	25	21
V	18	24	25
VI	16	18	24
VII	32	17	18
VIII	22	31	17
Укупан број ученика	181	174	171

4 - Предшколска установа „Наша радост“ Бољевац - Изградњом новог објекта и отварањем Дечије установе „Наша радост“ Бољевац 1. фебруара 1978. године почиње ново поглавље у развоју васпитања деце предшколског узраста. Свим полазницима, у зависности од целодневног или полудневног боравка, пружају се услуге неге, превентивно-здравствене заштите, васпитно-образовног рада, смештаја и исхране.

Почетком осамдесетих година прошлога века постепено су почела да се отварају издвојена одељења у околним селима: Подгорцу, Сумраковцу, Лукову, селу Боговина, насељу Боговина, Оснићу, Савинцу и Валакоњу. Број деце по групама варира из године у годину. Предшколска установа „Наша радост“ Бољевац поред васпитно-образовног рада у самој установи организује припремни предшколски програм у издвојеним групама у околним селима (Подгорцу, селу Боговина, насељу Боговина, Сумраковцу, Лукову, селу Оснић, Савинцу и Валакоњу).

**БРОЈ ДЕЦЕ У ПУ "НАША РАДОСТ" У БОЉЕВЦУ НА ПОЧЕТКУ ШКОЛСКЕ
2018/2019, 2019/2020. И 2020/2021. ГОДИНЕ**

Узраст	Број деце		
	2017/2018.	2018/2019.	2020/2021.
Млађа јаслена група (1 - 2 год.)	9	9	4
Старија јаслена група (2 - 3 год.)	16	12	8
Млађа васпитна група (3,5 - 4,5 год.)	24	20	17
Средња васпитна група (4,5 - 5,5 год.)	24	22	22
Старија васпитна група (5-6 год.)	/	21	12
Припремна предшколска група (5,5 - 6,5 год.)	61	73	81
Укупно	134	157	148

5 - **Средња школа „Никола Тесла“ Бољевац** – заинтересованост за средње и стручно образовање на територији општине огледа се и у чињеници да су услови за отварање ниже реалне гимназије били испуњени још октобра 1924. године, када је и први пут у њој почела настава. Због свеопштих околности тога времена 1929. године престала је са радом, да би 1930. године била обновљена настава у новој такозваној Самоуправној реалној гимназији у Бољевцу. Због недостатка финансијских средстава имала је само три разреда. Школске 1946/1947. године значајно су побољшани услови рада и дограђене су просторије, али је своју садашњу форму изгледа зграде монтажног облика добила тек 1966. године. Тих година број ученика се кретао око броја 150. 1977/78. године почиње са радом под данашњим именом „Никола Тесла“ као Центар усмереног образовања.

Број ученика се од дана оснивања константно повећавао на шта указују и следећи подаци: школска 1946/47. година започела је рад са 156 ученика, 1988/89. године са 266, 2010/11. година са 301, 2012/2013. година са 305 ученика, али је број ђака у школској 2014/2015. години за 6,2% мањи у односу на 2013/2014. годину и износи 269.

Школску 2017/2018. годину уписало је укупно 203 ученика, док је за 2018/2019. годину укупан број уписаних ученика износи 191.

**Укупан број уписаних ученика у СШ „Никола Тесла“ Бољевац
у школској 2020/21. години**

Год	2020/21.
Укупно:	162

Садашњи показатељи говоре о томе да се деца, све више опредељују да после завршене основне школе, своје образовање наставе у неком већем градском центру.

**БРОЈ УПИСАНИХ УЧЕНИКА У I ГОДИНУ НА ПОЧЕТКУ ШКОЛСКЕ
2017/2018, 2018/2019. И 2019/2020. ГОДИНИ У СШ „НИКОЛА ТЕСЛА“ БОЉЕВАЦ**

Подручје рада	Образовни профил	Трајање образовања	Година		
			2018/2019	2019/2020	2020/2021
Гимназија	општи тип	4 године	10	14	/
Туризам, угоститељство и туризам	Туристичко-хотелијерски техничар	4 године	/	16	18
Машинство и обрада метала	Оператер машинске обраде	3 године	23	30	/
Машинство и обрада метала	Бравар заваривач	3 године	/	/	11
Машинство и обрада метала	Техничар за компјутерско управљање ЦНЦ машина	4 године	14	14	10
Укупно			47	74	39

Поглавље 2 Статистички подаци о кључним категоријама миграната у општини БОЉЕВАЦ

Подаци о избеглим, интерно расељеним лицима и повратницима
у Општини Бољевац

Према подацима Комесаријата за избеглице Републике Србије⁶, на територији Општине Бољевац укупно је регистровано 77 интерно расељених лица са простора Косова и Метохије и 19 избеглих лица са потврђеним избегличким статусом. Највећи избеглички талас из бивших република СФРЈ, а нарочито из БиХ и Хрватске, забележен је у периоду август-октобар 1995. год., а највише интерно расељених лица регистровано је у периоду јун-август 1999. год.

Сада на територији општине Бољевац нема колективних центара. До 2009.године на територији општине Бољевац је био један колективни центара кроз који је прошло преко 10.000 избеглих и интерно расељених лица. Највећи број њих станује у изнајмљеним становима или кућама у приватном смештају или имају сопствене стамбене објекте.

Назив општине	Избеглице попис 1996	Избеглице попис 2001	Избеглице попис 2021	Интерно расељена лица 2000	Интерно расељена лица 2012	Интерно расељена лица 2021
Бољевац	533	118	19	89	100	77

Из претходних података види се да постоји тенденција смањења броја избеглих и ИРЛ.

Око 70% особа које су добиле држављанство Србије су остале на територији Општине Бољевац. Према до сада уоченим трендовима одласка из Бољевца, избегли и интерно расељени углавном одлазе у Београд и Нови Сад и то због запошљавања или куповине непокретности.

Тренутно се на територији општине Бољевац налази једна шесточлана породица повратника по споразуму о реадмисији.

Поглавље 3 Анализа ситуације, закључци и препоруке

Анализа ситуације тј. радног окружења је обухватила следеће анализе:

- 3.1.Преглед и анализа документације/ регулаторни оквир
- 3.2.Анализа стања (SWOT анализа)
- 3.3.Анализа заинтересованих страна
- 3.4.Анализа проблема са закључцима

⁶ <http://kirs.gov.rs/docs/statistika/statistika%20izb%20i%20ras%20lica%20u%20sr%20biji%2020120701.pdf>, 01.07.2012.

3.1 Преглед и анализа документације/ регулаторни оквир

Преглед и анализа документације обухвата неколико кључних међународних, националних и локалних стратешких докумената релевантних за ову област као и актуелни законски оквир који регулише питања избеглих, интерно расељених лица, повратника из реадмисије и миграната у Републици Србији.

Међународни оквир

- Женевске конвенције које регулишу рад Црвеног крста (1949)
- Конвенција УН о статусу избеглице (1951)
- УН Агенда 2030 за одрживи развој
- Нова урбана агенда УН Хабитат

Женевске конвенције које регулишу рад Црвеног крста (1949)

Женевске конвенције су низ од четири међународна споразума потписаних у Женеви (1864, 1906, 1929. и 1949. год.), чиме су успостављени хуманитарни принципи по којима су земље потписнице обавезне да се понашају према непријатељским војницима и цивилима за време ратних сукоба. Конвенција из 1949. садржи нове одредбе за цивиле који падну у непријатељске руке.

Конвенција УН о статусу избеглице (1951)

Конвенција УН о статусу избеглице (1951) је споразум који и дан данас представља пресудну компоненту међународног права и људских права, и једнако је актуелан као што је био када је израђен и усаглашен. Међународна конвенција поштује кључне принципе заштите избеглица који су прописани конвенцијом, укључујући право свакога ко бежи од прогона да не буде враћен тамо где му прети опасност или било какав ризик.

Језик Конвенције је јасан када се говори о правима избеглица остаје применљив и у контексту савремених и нових изазова и ванредних ситуација са којим се први пут срећемо у садашњости.

УН Агенда 2030 за одрживи развој

Овај документ представља план одрживог развоја на глобалном нивоу који се тиче бољитка људи и планете. Усвојен је 2015. године, а његови циљеви и вредности треба да стимулишу активности у периоду до 2030. године. Намењен је свим државама и актерима који би требало да га примењују кроз међусобну сарадњу и партнерство. Општина Бољевац има циљ да подстакне приступ да се током заједничког рада запослених у организационим јединицама локалне самоуправе дефинишу локални развојни приоритети и повежу са циљевима одрживог развоја и Агенде 2030, тј. да се Агенда 2030 локализује и примени, у смислу да се универзалне дефиниције циљева прилагоде конкретним ситуацијама и специфичним проблемима наше општине, и самим тим унапреде квалитет живота, у овом случају, миграната.

Циљеви су међусобно повезани и не могу се посматрати засебно и служе за одржавање биланса између три димензије одрживог развоја: економије, друштва и заштите животне средине. Дефинисано је 17 циљева одрживог развоја:

- 1. Свет без сиромаштва:** окончати сиромаштво свуда и у свим облицима;
- 2. Свет без глади:** окончати глад, постићи безбедност хране и побољшати исхрану и промовисати одрживу пољопривреду;
- 3. Добро здравље:** обезбедити здрав живот и промовисати благостање за људе свих генерација;
- 4. Квалитетно образовање:** обезбедити инклузивно и квалитетно образовање и промовисати могућности целоживотног учења;
- 5. Родна равноправност:** постићи родну равноправност и оснажити све жене и девојчице;
- 6. Чиста вода и санитарни услови:** обезбедити санитарне услове и приступ пијаћој води за све;
- 7. Доступна и обновљива енергија:** осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и напредној енергији за све;
- 8. Достојанствен рад и економски раст:** промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, запосленост и достојанствен рад за све;
- 9. Индустрија, иновације и инфраструктура:** изградити прилагодљиву инфраструктуру, промовисати одрживу индустријализацију и подстицати иновативност;
- 10. Смањење неједнакости:** смањити неједнакост између и унутар држава;
- 11. Одрживи градови и заједнице:** учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим;
- 12. Одговорна потрошња и производња:** обезбедити одрживе облике потрошње и производње;
- 13. Акција за климу:** предузети хитну акцију у борби против климатских промена и њених последица;
- 14. Живот под водом:** очувати и одрживо користити океане, мора и морске ресурсе;
- 15. Живот на земљи:** одрживо управљати шумама, сузбити дезертификацију, зауставити и преокренути деградацију земљишта и спречити уништавање биодиверзитета;
- 16. Мир, правда и снажне институције:** промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све и изградити ефикасне, поуздане и инклузивне институције на свим нивоима;
- 17. Партнерством до циља:** учврстити глобално партнерство за одрживи развој.

Унутрашње миграције у општини Бољевац имају битну улогу у економском развоју и смањењу сиромаштва а активности у Лапу доприносе остваривању Циљева одрживог развоја

Нова урбана агенда УН Хабитат

Нова урбана агенда се надовезује на Агенду 2030, са периодом спровођења између 2016-2036 године. Успоставља нове стандарде за одрживи урбани развој, пружајући нову перспективу досадашњег живљења, планирања и управљања у градовима и насељима.

Нова урбана агенда укључује следеће мере:

- 1. Обезбеђивање основних услуга за све становнике-становане, пијаћа вода и канализација, основна исхрана, здравство и планирање породице, образовање, култура и комуникационе технологије;**
- 2. Обезбеђивање приступа истим шансама за све становнике, без дискриминације- потребе жена, младих и деце, људи са посебним потребама, маргинализованих група, старијих људи, староседелца итд;**
- 3. Промовисање мера које подржавају чистије градове- смањење загађења у градовима, обновљива енергија, чистији транспорт, одрживо коришћење природних ресурса;**
- 4. Јачање могућности опоравка градова и смањивање ризика и утицаја катастрофа- осмишљавање стратегија и мера прилагођавања условима потенцијалних катастрофа.**
- 5. Предузимање мера везаних за климатске промене смањењем емисије гасова стаклене баште-у складу са Париским споразумом;**
- 6. Поштовање права избеглица, миграната и интерно расељених особа-независно од њиховог миграционог статуса.**
- 7. Унапређење повезаности и подржавање иновативних и зелених иницијатива и партнерства- међу свим актерима ради решења за урбане изазове;**
- 8. Промовисање сигурних, доступних и зелених јавних простора-шеталишта, бициклическе стазе, јавне баште, тргови и паркови одрживог дизајна.**

Национални оквир

- Закон о избеглицама (1992, измене и допуне 2010.)
- Закон о азилу и привременој заштити
- Закон о управљању миграцијама (2012.)
- Закон о дијаспори и Србима у региону
- Закон о црвеном крсту (2005)

Националне стратегије:

- Стратегије о управљању миграцијама 2009
- Стратегија очувања и јачања односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе и Срба у региону

- Стратегија за реинтеграцију повратника по реадмисији 2008
- Стратегија о економским миграцијама 2021-2027
- Национална Стратегија за решавање питања избеглица и ИРЛ 2015-2020 (нова у припреми)
- Стратегија подстицања рађања 2018
- Национална стратегија за младе 2015-2025
- Стратегија превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштита жртава 2017-2022
- Стратегија запошљавања у Републици Србији 2021-2026

Локална стратешка документа значајна за решавање питања избеглих и интерно расељених лица, повратника из реадмисије и миграната у општини Бољевац су:

- Стратегија одрживог развоја општине Бољевац 2010-2020 (продужено важење док се не усвоји пшлан развоја Општине Бољевац)

Наведене националне стратегије дају основу и смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције најугроженијих група тј унапређењу њиховог животног стандарда и положаја у друштву.

Национална стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица (2002., ревизија март 2011. године) дефинише основне правце деловања-обезбеђивање услова за повратак и обезбеђивање услова за локалну интеграцију-

Национална стратегија за управљање миграцијама (2009) дефинише планско и организовано управљање миграцијама праћењем спољних и унутрашњих миграционих кретања, и спровођење активности које ће довести до подстицања регуларних и сузбијања нерегуларних миграција, као и решавање проблема избеглица, интерно расељених лица, ефикасни и ефективни прихват и одржива социо-економска реинтеграција повратника, грађана Републике Србије по основу споразума о реадмисији.

Национална стратегија реинтеграције повратника по споразуму о реадмисији (2009) утврђује приоритетне области, као што су: издавање личних докумената, решавање питања смештаја, стварање могућности за запошљавање и остваривање других права, као што су право на здравствену заштиту, образовање, социјалну и породично-правну заштиту, итд. Одсуство координације и размене информација о повратницима представља озбиљну сметњу у регистрацији лица која се враћају по основу реадмисије, утврђивању њихових потреба и пружању адекватне заштите ради њиховог укључивања у нову средину;

Стратегија о економским миграцијама је прва стратегија која се експлицитно фокусира на економске миграције и развој, и јасно артикулише последице одласка високообразованог становништва и неопходност побољшања свеобухватног социо-економског положаја.

Стратегија подстицања рађања дефинише циљеве, мере и механизме за успостављање ефикасније популационе политике у јединицама локалне самоуправе.

Национална стратегија за младе утврђује основне принципе деловања, правце деловања и очекиване резултате ка унапређењу друштвеног положаја младих и стварању услова за остваривање права и интереса младих у свим областима.

Стратегија превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштита жртава има за циљ да системски ојача партнерство на локалном, националном и међународном нивоу, и да унапреди превенцију и смањи утицај узрока трговине људима. Такође, има за циљ да унапреди проактиван систем откривања случајева, да ефикасно процисуира и правно заштити жртве, и унапреди систем идентификације, заштите, помоћи и подршке жртвама трговине људима кроз дугорочне и одрживе програме социјалне заштите.

Стратегија запошљавања у Републици Србији спроводи активне мере политике запошљавања укључујући незапослена лица из теже запошљивих категорија: жртве трговине људима, избегла и расељена лица и повратници према споразуму о реадмисији.

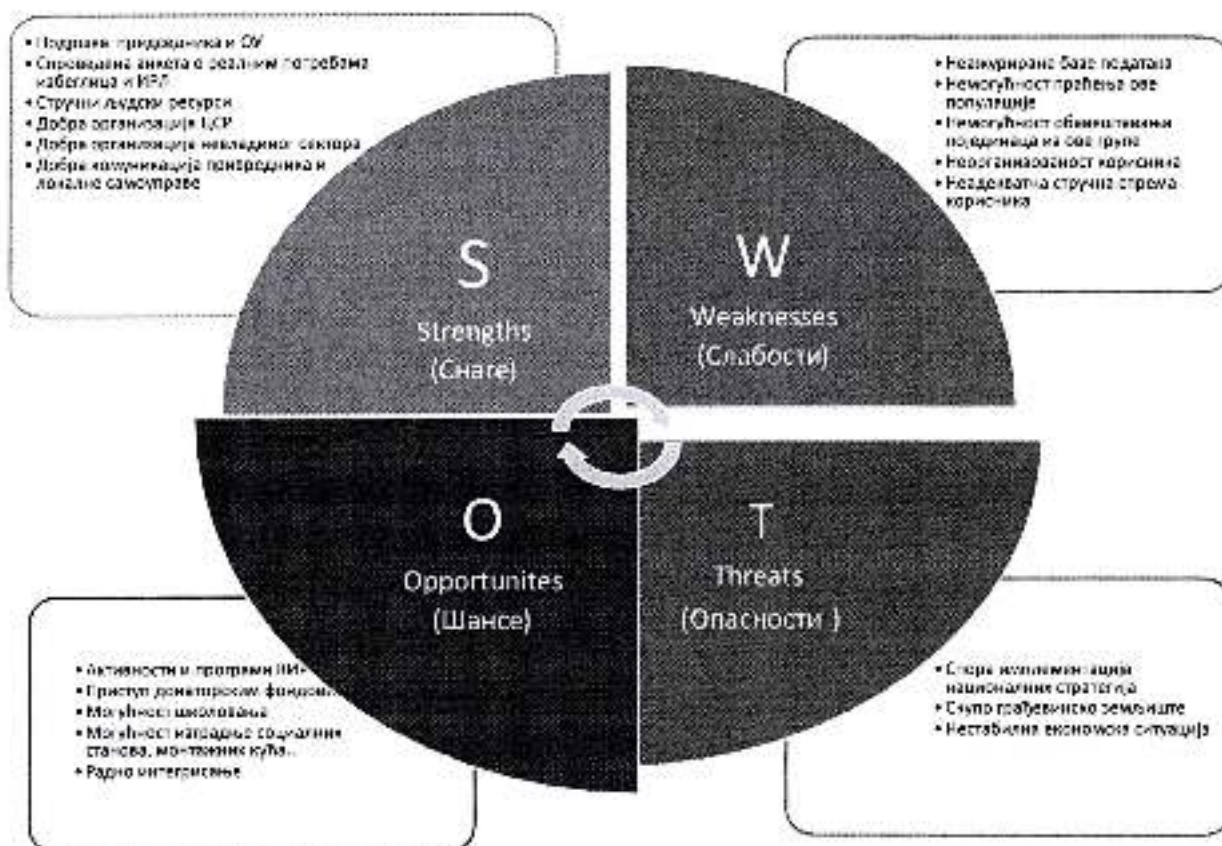
Остале наведене националне стратегије пружају основу и дају смернице за развијање мера и акција у области локалне интеграције избеглих и интерно расељених лица којима се може допринети унапређењу њиховог животног стандарда и укупног друштвеног положаја

Најважнији пројекти и програми за избегла, ИРЛ и повратнике који су до сада реализовани у општини Бољевац

На територији општине Бољевац у последњих неколико година успешно је реализовано више програма у области социјалне заштите, пре свега у програмима намењеним збрињавању избеглих, расељених и прогнаних лица. Део програма и пројеката су реализовани уз помоћ различитих донатора, а најзначајнији програми пројекти реализовани до 2021.године су следећи:

- 2012 – стамбено збринута 3 породице избеглих лица
- 2017- стамбено збринута 3 породице расељених лица
- 2017 – стамбено збринута 3 породице избеглих лица РХП
- 2018 – стамбено збринута 4 породице интерно расељених лица

3.1. Анализа стања (SWOT анализа)

Закључци SWOT анализе јесу да локална заједница има значајне капацитете за решавање питања свих категорија миграната. Главне снаге локалне заједнице релевантне за питања ове популације су политичка воља и подршка општинске структуре власти. Заједничком сарадњом треба ажурирати базу података и обезбедити повезаност исте са релевантним институцијама.

Најзначајније спољашње могућности које из ширег друштвеног окружења делују на питања свих категорија миграната су: политички консензус на националном нивоу за решавање ових питања, активности и програм КИРС-а, приступ европским фондовима.

Као важне препреке из спољашњег окружења које треба узети у обзир у процесу даљег планирања јесу спора имплементација постојећих закона и стратегија и слаба умреженост релевантних институција.

3.3.Анализа заинтересованих страна

Анализом заинтересованих страна идентификоване су кључне заинтересоване стране за решавање питања свих категорија миграната, које су диференциране на крајње кориснике услуга и кључне партнере локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

Крајњи корисници Локалног акционог плана су:

- Избеглице
- Интерно расељена лица
- Повратници по реадмисији
- Тражиоци азила и мигранти у потреби
- Унутрашњи мигранти
- Дијаспора и повратници из иностранства
- Жртве трговине људима
- Радно способно становништво и млади из неке од категорија Странци различитих образовних профила

Кључни партнери у локалној самоуправи за решавање питања свих категорија миграната су:

Центар за социјални рад општине Бољевац у оквиру својих надлежности прописаних Законом

- Црвени крст који у оквиру своје делатности пружа ране врсте помоћи најугроженијима
- Дом Здравља који кроз обављање своје основне делатности доприноси побољшању здравља уопште, па тиме и најугроженијих група
- Образовне институције које укључују у образовни систем за све категорије миграната под једнаким условима
- Национална служба за запошљавање која помаже запошљавање тако што организује обуке, програме додатног образовања, информативне сесије, сајмове....
- Повереништво за избеглице и миграције

Министарство рада и социјалне политике-кроз систем социјалне заштите обезбеђује остваривање законом предвиђених права и за избегличку популацију.

- Министарство унутрашњих послова
- Министарство за бригу о породици и демографији
- Локална тела која се баве овим питањима, навести која

3.4. Анализа проблема са закључцима

радна група је урадила анализу проблема, и предочила главне проблеме свих категорија миграната:

- **Нерешено стамбено питање**

Постоји нерешено стамбено питање за две породице инерно расељених лица и једу породицу чији члан бивше избегло лице.

- **Незапосленост**

Висока стопа незапослености на локалном нивоу и недостатак радних места, условљавају високу незапосленост ових циљних група. Још када се дода низак степен образовања овој популацији је веома тешко да нађе стално запослење. Велики број ове циљне групе бави се привременим и повременим пословима који нису регистровани и другим облицима стицања зараде, чиме се нажалост поспешује сива економија.

- **Економске миграције и дијаспора - одлив висококвалификованог становништва**

Миграције се препознају као неизбежна одлика времена у којем живимо, зато и данашње доба многи називају добом миграција, па је самим тим управљавање миграцијама нераскидиво повезано са питањима економије и социјалног развоја.

Исељавање становништва 60их година прошлог века, утицало је на смањење броја сталних становника, како директно, тако и индиректно. Цела земља, па и општина Бољевац је директно губила становништво исељавањем, а индиректно и њену децу која су са њима одлазила, или се рађала у иностранству.

Велики број људи људи на територији општине Бољевац тренутно живи и ради у иностранству (појединци или целе фамилије).

Исто се може рећи и за унутрашње миграције, трансфер становништва са села у градове услед процеса урбанизације и индустријализације, која су довела до пражњења руралних подручја. Након 2019. године долази до благе промене у тренду одлива и неколико десетина породица је купило куће у селима и започело живот на територији наше општине, као велика потражња за викендицама и за земљиштем.

Економске миграције су се у прошлости битно разликовале од данашњих, јер су се исељавали неквалификовани радници који нису могли да нађу запослење на домаћем терену. Бољевац је имао користи од тих емиграната, јер су они слали новац члановима својим породицама, а они га остављали домаћим пољопривредним газдинствима и домаћим произвођачима, на крају крајева, свом народу и држави.

Међутим, ситуација се последњих година мења, у смислу да се из општине Бољевац у највећој мери исељава високообразовано становништво, тако да емиграције имају негативне последице на понуду квалификоване радне снаге и свеукупни економски развој наше Општине.

Да би се смањиле негативне последице Општина треба да ради на привлачењу висококвалификованих миграната кроз циркулацију знања јер у ери информационих технологија, онлине конференција, вебинара, програма учења на даљину и постојања транснационалних мрежа научника, треба пружити могућност да остану у току са дешавањима, да одржавају контакте у матичној земљи и раде на унапређењу развојних и научних програма кроз сарадњу са домаћим институцијама. Због транснационалне природе мигрант може да остане повезан и са земљом одредишта и

са земљом порекла, јер се отворио начин сарадње „на даљину“, који доводи до кружења знања, тј. заокрет од „прилива мозга“ ка „циркулацији мозга“.

- **Непостојање програма за дугорочну заштиту и подршку жртвама трговине људима и недостатак помоћи у социјалној инклузији**

Потребно је изградити одрживу заштиту за жртве трговине људима, тако што ће се направити адекватни програми за дугорочну подршку жртвама и помоћ у социјалној инклузији.

- **Непостојање културних медијатора за све категорије миграната**

Потребна је обука за културног медијатора који ће бити опремљен вештинама и знањима да новим мигрантима помогне око остваривања права и успостављање комуникације са локалном заједницом

Општи закључци анализе:

- Потребно је већ постојеће механизме, структуре и њихове активности повезати са унапређењем положаја циљних група и ангажовати људске капацитете за спровођење истих.
- Процес планирања мора да се базира на партнерској сарадњи актера, и транспарентности њиховог рада, и одговорности.
- Решавање ових проблема подразумева плански и фазни приступ. Ово се поготово односи на проблем становања који захтева значајне ресурсе. Потребно је планирати решавање ових проблема кроз потпуну усклађеност програмских и финансијских аспеката плана и уз системско издвајање средстава из буџета и планирање прикупљања средстава кроз различите пројекте или привлачење већ постојећих донаторских и кредиторских пројеката.
- У процесу израде Локалног акционог плана мора се узети у обзир, с једне стране, реално постојеће локалне ресурсе и чињеницу да су ова лица једна од бројних друштвено рањивих група, а са друге стране, уважити њихове потребе и проблеме који су специфични резултат избеглиштва и расељеништва. Овај план представља део локалних напора усмерених ка поправљању неповољне њихове ситуације, активностима које су усмерене на стамбена решења, нарочито откуп домаћинства с окућницом, постављање монтажних кућа, изградња социјалних станова, адаптација постојећих објеката за становање, додела пакета грађевинског материјала за завршетак започете изградње или адаптацију објекта.

Поглавље 4: Приритетне циљне групе

Критеријуми за избор приоритетних група у оквиру Локалног акционог плана за унапређење положаја свих категорија миграната у општини Бољевац су следећи:

- Стамбена и егзистенцијалана угроженост циљне групе
- Хитност решавања проблема
- Бројност циљне групе погођене одређеним проблемима
- Потребе за остваривањем контакта локалне заједнице и локалног становништва које је емигрирало у веће градове или иностранство

Приоритетне групе у оквиру Локалног акционог плана за унапређење положаја свих категорија миграната у општини Бољевац су:

- Избегла, ИРЛ и повратници који немају трајно решено стамбено питање, и живе у приватном смештају као подстанари
- Избегла, ИРЛ и повратници који немају трајно решено стамбено питање, а живе у сопственим, а безусловним објектима
- Незапослена, радно способна избегла, ИРЛ, повратници Жртве трговине људима
- Најугроженија лица у оквиру предходних приоритета су:
- Породице чији је члан/ови ОСИ, хронично болесне особе и деца са сметњама у развоју
- Самохрани родитељи без сталних прихода
- Самачка, старачка домаћинства без сталних прихода
- Вишечлане и вишегенерацијске породице
- Породице са троје и више малолетне деце или деце на редовном школовању
- Породице чији је члан претрпео, страдао или нестао током ратних сукоба
- Жене и деца
- Дијаспора
- Омладина и остало становништво које има потребу да мигрира у веће средине

Поглавље 5: Општи и специфични циљеви

Локални акциони план за унапређење положаја свих категорија миграната у општини Бољевац јесте документ јавне политике који се доноси ради операционализације и остваривања општег циља и посебних (специфичних) циљева.

Општи циљ

Општи циљ је Свеобухватно управљање миграцијама како би се створили услови за испуњавање секторских циљева као што су Заштита права миграната, стварање амбијента за коришћење позитивних развојних потенцијала миграција и ублажавање негативних ефеката одлива становништва

Локалним акционим планом се сагледава и планира решавање проблема ове популације уз мере и активности које су у потпуности прилагођене њиховим реалним потребама.

Резултати анкетирања најугроженијих категорија у општини Бољевца у децембру месецу 2021. године иду у прилог чињеници да су основне потребе избеглих, ИРЛ, повратника по споразуму о реадмисији, **нерешено стамбено питање и незапосленост.**

Специфични циљеви

Из овако дефинисаног општег циља, изведени су специфични циљеви Локалног акционог плана општине Бољевац који треба да конкретизују мере и њиховом имплементацијом унапреди положај свих категорија миграната.

Специфични циљеви су дефинисани тако да буду у корелацији са општим циљем, и да задовоље основне критеријуме који представљају технику за постављање циљева која се показала успешном у пракси, у различитим окружењима.

Специфични циљеви ЛАП-а су:

Специфични циљ бр.1

До краја 2027. године трајно решити стамбено питање за најмање 1 породицу избеглих, ИРЛ, и повратника, који живе као подстанари, откупом најмање једне сеоске или приградске куће са окућницом

Специфични циљ бр.2

трајно решити стамбено питање за најмање једну породицу избеглих, ИРЛ, и повратника, кроз доделу пакета грађевинског материјала за извођење радова на властитом стамбеном објекту ради побољшања услова становања или за завршетак започете градње на недовршеном стамбеном објекту.

Специфични циљ бр.3

До краја 2027 кроз сарадњу са Националном службом запошљавања, Саветом за запошљавање општине Бољевац и невладиним организацијама укључити најмање 5 избеглица, ИРЛ, или повратника у актуелне програме преквалификације, доквалификације, јавних радова и samozapošljavanja, и тиме им побољшати могућности запошљавања.

Специфични циљ бр.4

До краја 2027.године омогућити континуирано спровођење активности усмерених на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса и примајуће средине кроз развој дијалога у најмање 3 тематске радионице или округлих столова, усмерених ка отклањању предрасуда и бољем разумевању потреба.

Специфични циљ бр.5

До краја 2027. године, кроз најмање три радионице обезбедити Оснаживање и пружање подршке умрежавању локалних институција у превенцији трговине људима и унапређења квалитета услуга које пружају жртвама трговине људима.

Специфични циљ бр.6

До краја 2027. године омогућити јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз најмање 1 обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантима.

Специфичан циљ бр. 7

До краја 2027.године, у најмање две месне заједнице, мапирати и направити базу градова и држава у којима живе и раде наши суграђани у иностранству са циљем успостављања сарадње са дијаспором, очувања идентитета и лакшег укључивања дијаспоре у друштвено-економски развој наше општине.

Специфичан циљ бр. 8

До краја 2027. године у складу са демографском политиком општине, спровести најмање 5 радионица у основној и средњој школи на тему потенцијала и подстицаја за запошљавање, предузетништво, обезбеђивања некретнина као и могућности и издвајање финансијских средстава при формирању породица које пуца општина и држава са циљем ублажавања негативних ефеката одлива становништва,

Средства за реализацију циљева Локалног акционог плана, обезбеђиваће се из различитих извора: делом из буџета Републике Србије, делом из донаторских буџета, учешћем из буџета општине, односно кроз пројекте, који ће се развити на основу овог плана, као и из других доступних извора.

Поглавље 6: Активности-задаци за реализацију ЛАП-а

Специфични циљ бр .1

До краја 2027. године трајно решити стамбено питање за најмање 1 породицу избеглих, ИРЛ, и повратника, који живе као подстанари, откупом најмање једне сеоске или приградске куће са окућницом

Активност	Број	Безбедност	Индикатори	Ресурси	Одговорни	Партнери
	7 дана	Укупан број пријављених	Заинтересован број породица	Људски	Повереник	Општина Бољевац
1.1. Обезбеђивање средстава и потписивање 1.2 Формирање комисије	5 дана	Обезбеђена средства Донета одлука	Потписан уговор Донета одлука	Средства ЈЛС и донатора Председник општине Комисија		КИРС Донатори Савет и Општинска управа

1.3 Усвајање Правилника и Јавног позива 1.4 Расписивање Јавног позива 1.5Разматрање пристиглих пријава 1.6 Разматрање допуне пријава 1.7 Доношење коначне листе са Одлчуком 1.8 Доношење одлуке о расписивању						
1.3.Утврђивање правилника и критеријума	7 дана	Утврђен текст правилника	Текст правилника	Повереник	Повереник	Општинска управа
1.4.Расписивање конкурса	5 дана	Расписан конкурс	Расписан конкурс	Комисија	Повереник и Комисија	Општинска управа
1.5.Разматрање приспелих захтева	10 дана	Утврђен предлог ранг листе	Предлог ранг листе	Комисија	Повереник и Комисија	Општинска управа
1.6.Избор и доношење одлуке о избору	7 дана	Донета одлука	Сачињена ранг листа	Комисија	Повереник и Комисија	Општинска управа
1.7.Закључивање уговора са изабраним корисницима	5 дана	Закључен Уговор	Додељени станови			

Специфични циљ бр.2

трајно решити стамбено питање за најмање једну породицу избеглих, ИРЛ, и повратника, кроз доделу пакета грађевинског материјала за извођење радова на властитом стамбеном објекту ради побољшања услова становања или за завршетак започете градње на недовршеном стамбеном објекту.

Активност	Рок	Услуга	Изидак	Контрол	Одговорност	Спонзор
3.1. Идентификовање породица којима је помоћ потребна	1 квартал	Формирана база података	Број анкетираних,		Повереник	КИРС, донатори
3.2. Обезбеђивање финансијских средстава, потписивање уговора	2 квартал	Обезбеђена средства за 1 породицу	Износ обезбеђених средстава		Повереник	КИРС, донатори
3.3. Формирање комисије, усвајање Правилника и јавног позива	2 квартал	Усвојен Правилник и Јавни позив	Записник о усвајању Правилника и Јавног позива		Повереник	КИРС, донатори
3.4. Објављивање Јавног позива	2 квартал	Објављен Јавни позив, локална јавност обавештена	Број пријављених		Повереник и Комисија	КИРС, донатори
3.5. Обилазак терена	3 квартал	Утврђено стање стамбених објекта	Одабрани објекат за адаптацију		Повереник и Комисија	КИРС, донатори
3.6. Објављивање предлога листе и усвајање конач. листе	3 квартал	Одабрани корисник	Записник		Повереник и Комисија	КИРС, донатори
3.7. Расписивање Јавне набавке и додела пакета грађ. материјала, уговори са корисницама	4 квартал	Одабрани добављач, испорука помоћи, потписани уговори	Уградња грађ. материјала		Повереник и Комисија	КИРС, донатори
3.8. Контрола извршених радова, извештаји о	4 квартал	Извршена контрола уграђеног грађ. материјала	Записник, уграђен грађ. мат., средства		Повереник и Комисија	КИРС, донатори

уtroшеним средствима			наменски уtroшена			

Специфични циљ бр.3

До краја 2027. године у сарадњи са Комесеријатом за избеглице и миграције, и другим донаторима - економски оснажити кроз доходавне активности, samozapoшљавање за најмање 3 породице избеглица, ИРЛ, и повратника

Активност	ВРМ	Резултат	Индикатори	Извори	Одговорни	Поверени
3.1. Потписивање меморандума о сарадњи (НСЗ, КИРС, Локална самоуправа, донатори)	1 месец	Потписан меморандум	Услови и садржај меморандума	Стручне службе	НСЗ, КИРС, Локална самоуправа, донатори	НСЗ, КИРС, Локална самоуправа, донатори
3.2. Формирње комисије и деф. критеријума за избор кандидата	15 дана	Формирана комисија и критеријуми	Састав комисије, садржај критеријума	Људски ресурси, комисија	комисија	НСЗ, локална самоуправа
3.3. Успоставити контакт и сарадњу са сертификованим институцијама које раде преквалификацију и расписати јавни позив	15 дана	Успостављен контакт и сарадња, јавни позив расписан	Садржај и услов позива	Људски ресурси	комисија	Повереник, НСЗ, локална самоуправа
3.4. Избор корисника	5 дана	Корисници одабрани	Број корисника	Људски ресурси	Комисија	Повереник, НСЗ, локална самоуправа

3.5. Израда	3	Израђен план	Број	Људски	Комисија,	Поверени
3.6. Извођење обуке	30 дана	Одржане обуке за кориснике програма . Обуку успешно завршило најмање 10 кандидата.	Број и врста реализованих обука	Људски ресурси	Локална самоупра	НЗС
3.7. Посредовање и праћење запошљавања тј. Информисање послодаваца о новим кадровима	5 дана	Одржани састанци са послодавцима из одговарајућих привредних области	Број послодаваца који су показали спремност да приме на пробни рад особе које су успешно завршиле обуку	Људски ресурси	Локална самоупра	НЗС, привредници, локални медији
3.8. Праћење реализације и оцена успешности програма	Континуирано	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма, оцена успешности	Број и врста анализираних информација	Људски ресурси	Локална самоуправа	КИРС

Специфични циљ бр 4

До краја 2027.године омогућити континуирано спровођење активности усмерених на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса и примајуће средине кроз развој дијалога у најмање 3 тематске радионице или округлих столова, усмерених ка отклањању предрасуда и бољем разумевању потреба

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ	РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОРИ	РЕСУРСИ	ОДЈЕЦИ	ПАРТНЕРИ
4.1.Потписивање Уговора са донатором	10 дана	Обезбеђена средства	Потписан уговор	Људски ресурси	Савет за миграције	Донатор, надлежно Министарство, ЦСР и КИРС
4.2.Презентација активности и јавно оглашавање путем медија	Континуирано по активностима	Одржавање најмање 2 презентације и јавност упозната са активностима	Број учесника на одржаним презентацијама	Технички услови за одржавање презентација	Повереник	Донатор, надлежно Министарство, ЦСР и КИРС
4.3.Формирање Комисије за реализацију пројекта/пројектни тим	5 дана	Формирана Комисија за реализацију пројекта	Број чланова комисије	Постојећи и ресурси	Локална самоуправа и Савет	Надлежно Министарство, ЦСР и КИРС
4.4.- Одржавање обука, округлих столова, трибина..	Минимум 90 дана	Објављена јавна набавка	Број и врста реализованих програма	Стручне службе	Комисија за реализацију пројекта	

4.5.Извештај о завршетку реализације појединачних пројеката	7 дана по завршетку пројекта	Урађен и усвојен извештај од стране Комисије	Потврда о пријему извештаја	Комисија за реализацију пројекта	КИРС и повереник	
4.6.Праћење реализације и успешности појединачних програма	Континуирано	Прикупљање и анализирање информација о реализацији програма	Број, квалитет и врста опреме и обављене реконструкције	Људски ресурси	Повереник	Донатор, надлежно Министарство, ЦСР и КИРС

Специфични циљ бр 5

Оснаживање и пружање подршке умрежавању локалних институција и превенције трговине људима у циљу унапређења квалитета услуга које пружају жртвама трговине људима.

Активност	Време	Резултат	Индикатори	Ресурси	Одржавање	Партнери
5.1.Умрежавање локалних институција у циљу унапређења квалитета услуга које пружају жртвама	2 године	Институције умрежене	Услуге унапређене	Људски ресурси, стручне службе	ЛС, НСЗ, ЦСР, СУП	КИРС, НВО

Специфични циљ бр 6

До краја 2027. године омогућити јачање капацитета институција локалне самоуправе у управљању миграцијама кроз најмање 1 обуку кадрова за израду пројектних предлога у циљу обезбеђивања средстава намењених мигрантима

Активност	Време	Резултат	Индикатори	Ресурси	Одржавање	Партнери
6.1.Потписивање уговора са донатором за појединачне активности	10 дана	Обезбеђена финансијка средства	Пописан Уговор	Људски ресурси и Савет	Председник Савета за миграције	Донатор КИРС

6.2. Презентација програма и јавно оглашавање активности	30 дана за појединачне активности	Одржавање најмање 2 обуке за писање пројеката за по 10 потенцијалних учесника	Објављен позив	Технички услови за оглашавање	Повереник	
6.3. Одабир полазника обуке, просторије и предавача за одржавање	15 дана	Одабрани учесници, тренер и простор	Број учесника	Постојећи ресурси локалне самоуправе	Локална самоуправа и Савет	КИРС, донатор
6.4. Одабир тема и говорника на округлом столу и одабир просторије	5 дана	Организовање најмање 1 округлог стола	Број учесника	Постојећи ресурси	Локална самоуправа и Савет	КИРС, донатор
6.5. Одржавање округлих столова на тему управљање миграцијама	10 дана	Одржавање најмање једног округлог стола са 10 потенцијалних учесника	Број учесника	Постојећи ресурси	Локална самоуправа и Савет	КИРС, донатор
6.6. Извештај о завршетку реализације појединачних пројеката	7 дана по реализацији	Урађен и усвојен извештај од стране Комисије	Потврда о пријему извештаја	Комисија за реализацију пројеката	Савет	КИРС, донатор

Специфични циљ бр 7

До краја 2027. године, у најмање две месне заједнице, мапирати и направити базу градова и држава у којима живе и раде наши суграђани у иностранству са циљем успостављања сарадње са дијаспором, очувања идентитета и лакшег укључивања дијаспоре у друштвено-економски развој наше општине.

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ	РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОРИ	РЕСУРСИ	ОДГОВОРНИ АКТЕРИ	ПАРТНЕРИ
7.1. Одабир две месне заеднице на територији општине Бољевац са највећим бројем лица која раде у иностранству	1 месец	Извршен одабир месних заједница на којима ће се вршити мапирање	Одабране две МЗ за анкетирање	Људски ресурси, стручне службе	ЛС, Месне Заједнице	КИРС, НВО
7.2. направити упитник или образац по којем ће се водити евиденција	3 месеца	Формиран образац по којем ће се водити евиденција	Формиран упитник или образац	Људски ресурси, стручне службе	ЛС	КИРС, НВО
7.3. извршити анкету и попунити упитник	4 месеца	извршена анкета и попуњени упитници	Попуњено образаца за најмање 80% територије	Људски ресурси, стручне службе	ЛС, Месне Заједнице	КИРС, НВО
7.4. анализирање података и формирање базе	године	Извршена анализа и формирна база података	Формирана база	Људски ресурси, стручне службе	ЛС, ДИСПОР А	КИРС, НВО

Специфичан циљ бр. 8

До краја 2027. године у складу са демографском политиком општине, спровести најмање 5 радионица у основној школи на тему одабир професија, могућности и потенцијал јкоји пружа општина и држава и средњој школи на тему потенцијала и подстицаја за запошљавање, предузетништво, обезбеђивања некретнина као и могућности и издвајање финансијских средстава при формирању породица које пужа општина и држава са циљем ублажавање негативних ефеката одлива становништва,

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ	РЕЗУЛТАТ	ИНДИКАТОРИ	РЕСУРСИ	ОДГОВОРНИ АКТЕРИ	ПАРТНЕРИ
8.1. Прилагодити и израдити промотивни материјал	2 месеца	Обезбеђе промотивни материјал	Одштампано 1000 флајера	Људски ресурси, стручне службе	ЛС, школе	КИРС, НВО
8.2 Одабир едукатора и одабир школа у којима ће се вршити промоција	3 месеца	Извршен одабир лица за спровођење едукације	Одабрано 3 едукатора	Људски ресурси, стручне службе	ЛС, школе	КИРС, НВО
8.3. Направити упитник за децу како би измерили ефекат пре и после промоције	3 месеца	Анкетирање деце у школи	Формиран упитник	Људски ресурси, стручне службе	ЛС, школе	КИРС, НВО

8.4. извршити промоцију у школама	континуирано	Извршена промоција у основним и средњој школи	Попуњени упитници	Људски ресурси, стручне службе	ЛС, школе	КИРС, НВО
8.5. направити анализу стања	2 месеца	формирана база са подацима	Извештај	Људски ресурси, стручне службе	ЛС, школе	КИРС, НВО

Поглавље 7 Ресурси/буџет

Процењено је да ће за реализацију Локалног акционог плана 2022-2027. год. бити укупно потребно око 6.000.000,00 од чега је учешће локалне самоуправе око 200.000,00 динара

За реализацију овог плана биће ангажовани лица из свих релевантних институција са локала

Детаљан годишњи буџет за сваку годину примене Локалног акционог плана биће урађен на основу разрађених годишњих планова за ту годину. Уколико се буду развијали програми социјалног становања под заштићеним условима, локална самоуправа ће поред већ наведених средстава из локалног буџета обезбедити и опремљено грађевинско земљиште за ове програме. Средства за реализацију овог Локалног акционог плана обезбеђиваће се из различитих извора: делом из буџета локалне самоуправе, делом из донаторских буџета, односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог Локалног акционог плана, као и из других доступних извора.

Поглавље 8 Аранжмани за примену

Аранжмани за примену ЛАП-а у општини Бољевац обухватају локалне структуре, мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење.

У овире локалних структура имамо:

1. Структуре за управљање процесом примене ЛАП-а
2. Структуре које су оперативне и примењују ЛАП

Структуре за управљање процесом примене ЛАП-а, након његовог усвајања, представљаће чланови Савета за миграције општине Бољевац, и чланови из реда кључних актера у локалној заједници, укључујући и кориснике овог плана. Савет за миграције општине Болјевац ће, као део свог будућег рада, направити План управљања применом ЛАП-а.

Савет, као управљачка структура, има задатке:

- ↓ У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене ЛАП-а
- ↓ Именује локалне тимове за управљање пројектима који настају као резултат операционализације ЛАП-а
- ↓ Одржава контакте са свим учесницима у реализацији ЛАП-а
- ↓ Обезбеђује приступ и прикупљање свих података релевантних за унапређење положаја угрожених лица
- ↓ Управља процесом праћења (monitoringa) и оцењивања успешности (евалуације) ЛАП-а
- ↓ Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној заједници

Оперативну структуру за примену овог ЛАП-а чиниће институције, организације и тимови формирану у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу истог.

У складу са Локалним акционим планом, биће реализована подела улога и одговорности међу актерима у локалној заједници-партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију, и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену Локалног акционог плана има следеће задатке и одговорности:

Реализацију појединих пројеката у оквиру ЛАП-а, као и Локалног акционог плана у целини.

- Управљачка и оперативна структура развијају план и механизме међусобне комуникације, прате успешност размене информација и ефикасност истих у односу на очекиване резултате примене Локалног плана.

Поглавље 9 Праћење и оцена успешности

Временски оквир праћења и оцене успешности обухвата:

- Континуирани и дугорочни **мониторинг**
- Периодична **еволуација**
- Целовито **сагледавања** реализације активности

Предмет мониторинга и еволуација подразумева целовито сагледавање испуњења активности задатака и специфичних циљева.

Кључни индикатори за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП-а су:

- Обухват угрожених категорија становништва новим условима, услугама и мерама Структура корисника услуга и мера програма
- Ниво укључености различитих актера у пружању услуга угроженим категоријама становништва
- Обим уложених средстава и њихова структура

Процесни индикатори за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП-а су:

- Број решених стамбених питања, купљених/изграђених стамбених јединица
- Број сертификата о завршеној преквалификацији
- Број закључених Уговора о раду
- Број и врста едукативних радионица и број укључених учесника
- Умреженост локалних институција, континуирана сарадња и унапређен квалитет услуга који се пружа жртвама
- Реализована сарадња дијаспоре и матице

Методе и технике мониторинга и еволуације чини стандардни сет алата: евидентирање корисника, интервју са корисницима (упитници, разговори, анкете), извештаји и др.

Савет за управљање миграцијама ће бити одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени Локалног акционог плана вршећи мониторинг и евалуацију.